

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/13631.**

Benyújtás dátuma: **2026-02-14 17:25**

Parlex azonosító: **1AVUGZ8K0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Sebián-Petrovszki László (DK), Arató Gergely (DK), Barkóczi Balázs (DK), Dr. Dávid Ferenc (DK), Földi Judit (DK), Gréczy Zsolt (DK), Gy. Németh Erzsébet (DK), Hegedüs Andrea (DK), Dr. Komáromi Zoltán (DK), Kálmán Olga (DK), Dr. Oláh Lajos (DK), Rónai Sándor (DK), Varga Ferenc (független), Varga Zoltán (DK), Varju László (DK)**

Törvényjavaslat címe: **a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosításáról**

Az Alaptörvény 6. cikk (1) bekezdése alapján „**a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosításáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

2026. évi törvény

a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosításáról

[1] Az Országgyűlés annak felismeréséből, hogy a szexuális önrendelkezéshez való jog az emberi méltóság elválaszthatatlan része; annak érdekében, hogy a büntetőjogi védelem hatékonyabban és a társadalmi gyakorlatában megfogalmazott elvekre;

[2] valamint a szexuális visszaélések megelőzésének és a jogalkalmazás egységességének előmozdítása érdekében a következő törvényt alkotja a szexuális bűncselekmények szabályozásának modernizálásáról és a beleegyezésen alapuló büntetőjogi megközelítés bevezetéséről:

1. §

(1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 196. § (1)–(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Aki mást olyan magatartással, fenyegetéssel, érzelmi vagy pszichés nyomásgyakorlással, hatalmi vagy kiszolgáltatott helyzet kihasználásával vesz rá arra, hogy szexuális cselekményt végezzen vagy tűrjön el, ideértve azt is, ha a sértett a kényszerítő körülmények miatt ellenállásra képtelenné válik és csak eltúrní tudja a cselekményt, miközben a sértett beleegyezése nem áll fenn, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a kényszerítést

- a) tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére,
- b) hozzátartozó, felügyelt, gondozott, tanítvány vagy más függőségi helyzetben lévő személy sérelmére, illetve a sértettel szemben fennálló hatalmi vagy befolyási viszony kihasználásával követik el.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a kényszerítést tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére követik el.”

(2) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 196. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) E § alkalmazásában a kényszerítés fogalmába beletartozik a pszichés, érzelmi, társadalmi vagy intézményi nyomásgyakorlás is.”

2. §

(1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 197. § (1)–(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Aki olyan személlyel létesít vagy kísérel meg szexuális cselekményt létesíteni, akinek nem áll fenn önkéntes, kényszerszertől mentes és kifejezett beleegyezése, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A beleegyezés érvényességét kizárja különösen, ha a sértett

- a) életkoránál,
- b) értelmi vagy pszichés állapotánál,
- c) tudatmódosító szer hatása alatt álló helyzeténél,
- d) kiszolgáltatottságánál, függőségi vagy alárendeltségi viszonyánál,
- e) meglepetésszerű elkövetés miatt

nem képes önkéntes, informált beleegyezést adni.

(3) A beleegyezés hiányának minősül különösen, ha a sértett a szexuális cselekménnyel szemben tiltakozik, ellenáll, sír, félelemből vagy sokkhatás miatt lefagy, illetve olyan módon passzívan viselkedik, amely a körülmények alapján a beleegyezés hiányára utal. A beleegyezés hiányát meg kell állapítani akkor is, ha a cselekmény körülményeiből egyértelműen következik, hogy a sértett nem értett egyet a szexuális cselekménnyel, akkor is, ha kifejezett verbális nemet nem mondott, vagy kifejezett verbális igent nem adott.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) az elkövető erőszakot, fenyegetést vagy más kényszerítő eszközt alkalmaz
- b) a cselekményt csoportosan követik el,
- c) az elkövető a sértett kiszolgáltatott helyzetét kihasználja,
- d) a cselekményt nevelési, felügyeleti, gondozási vagy tanulmányi viszonyban álló személlyel szemben követik el.”

(2) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 197. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a cselekmény súlyos testi sértést okoz, különös szenvedéssel jár, vagy a sértett tizennegyedik életévét nem töltötte be.”

(3) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 197. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A sértett korábbi vagy fennálló párkapcsolata, ismeretsége vagy bármilyen korábbi szexuális viszonya az elkövetővel nem értelmezhető a beleegyezés vélelmeként.”

3. §

Hatályát veszti a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 197. § (4a) bekezdése.

4. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

A szexuális önrendelkezéshez való jog az Alaptörvényben is védett emberi méltóság központi eleme. A jogalkotó feladata, hogy e jog érvényesülését a büntetőjog eszközeivel hatékonyan biztosítsa, és olyan szabályozást alakítson ki, amely megfelel a társadalmi valóság, a kriminológiai kutatások és a nemzetközi emberi jogi normák fejlődésének. A jelenleg hatályos büntető törvényi tényállások – amelyek a szexuális bűncselekmények esetén elsősorban a fizikai erőszakra, fenyegetésre vagy cselekvőkép telenségre helyezik a hangsúlyt – nem nyújtanak megfelelő védelmet azokban az esetekben, amikor az áldozat félelemből, sokkhatás alatt, passzivitásba merevedve vagy pszichés okból képtelen aktív ellenállásra vagy tiltakozásra.

A társadalmi figyelmet különösen ráirányította e hiányosságokra a Magyar Képzőművészeti Egyetemen történt, széles nyilvánosságot kapott eset, amelyben egy hallgatót a bíróság a bizonyítottság hiányára hivatkozva felmentett, noha a sértett következetesen állította: nem egyezett bele a szexuális aktusba. A vádemelés során a hatóságok még csak nem is a szexuális erőszak súlyosabb tényállása alapján, hanem csupán szexuális kényszerítés miatt indítottak eljárást. Az eset élénk társadalmi vitát váltott ki, és rávilágított arra, hogy a jogi szabályozás jelen formájában nem képes átfogóan és hitelesen kezelni a beleegyezés hiányán alapuló szexuális visszaéléseket.

A hallgatók tiltakozása és a „A hallgatás nem beleegyezés!” üzenet azt mutatja, hogy a társadalmi elvárás egyértelműen a modern, beleegyezésalapú szemlélet bevezetése felé mutat. A nemzetközi gyakorlatban – különösen az Európa Tanács Isztambuli Egyezményében és az európai államok egyre szélesebb körű jogalkotásában – mára a szexuális erőszak meghatározásának alapkövetelménye az önkéntes, szabad és kifejezett beleegyezés megléte. A pszichológiában és kriminológiában széles körben dokumentált jelenség, hogy a sértettek jelentős része félelmi vagy sokkhatás miatt „lefagy”, képtelen ellenállni, vagy akár hangot adni tiltakozásának. A jelenlegi magyar jogi szabályozás azonban az ilyen esetekben gyakran nem teszi lehetővé a büntetőjogi felelősség megállapítását, mert a passzivitást nem ismeri el a beleegyezés hiányaként.

A törvényjavaslat célja, hogy a szexuális cselekmények jogszerűségét a beleegyezés meglétéhez kösse, és kimondja: a szexuális cselekmény csak akkor jogszerű, ha a sértett önkéntes, kényszertől mentes és egyértelmű beleegyezést ad. A törvényjavaslat megalkotása hozzájárul ahhoz, hogy a büntető igazságszolgáltatás hatékonyabban és áldozatközpontúbb módon reagálhasson a szexuális visszaélésekre, erősítse a társadalmi bizalmat és a jogbiztonságot, valamint elősegítse, hogy a hasonló – különösen intézményi közegben történt – esetek ne maradjanak következmények nélkül. A DK javaslata a civilek ajánlásait is tartalmazza, és célja, hogy soha többé ne mosdathassanak ki egy erőszakolót amiatt, mert a z áldozata sokkos állapotban nem tudta megvédeni magát.

Részletes indokolás

1-3. §

A módosítás elsődleges célja, hogy a magyar büntetőjog a nemzetközi emberi jogi normákkal összhangban a szexuális cselekmény jogszerűségének központi feltételévé a sértett önkéntes, kifejezett és kényszerből mentes beleegyezését tegye. A jelenlegi szabályozás a fizikai erőszakra, fenyegetésre vagy a cselekvőképesség hiányára építi a szexuális erőszak tényállását, ami számos esetben nem alkalmas a valódi sértetti élmény büntetőjogi megragadására.

Különösen rámutat erre a Magyar Képzőművészeti Egyetemen történt eset, amely széles társadalmi reakciót váltott ki. A sértett vallomása alapján a cselekményhez nem járult hozzá, mégis felmentő ítélet született, ami a jelenlegi jogi keretek szűkösségét bizonyítja. A hallgatók tömeges tiltakozása, a „A hallgatás nem beleegyezés!” üzenete, valamint az intézmény által szervezett fórumok nyilvánvalóvá tették, hogy a társadalmi elvárások a beleegyezésen alapuló szabályozás felé mutatnak.

A módosított 197. § ezért pontosan meghatározza, mi minősül a beleegyezés hiányának, és külön nevesíti a gyakori áldozati reakciókat – mint a lefagyás, félelem miatti passzivitás vagy a tiltakozás hiánya –, amelyek a pszichológiai kutatások szerint szexuális erőszak esetén tipikusak, ám a jelenlegi jogi kategóriákban gyakran figyelmen kívül maradnak.

A módosítás a szexuális kényszerítés tényállását nem szünteti meg, hanem összhangba hozza a beleegyezés-alapú szabályozással, ezzel biztosítva a büntetőjogi rendszer koherenciáját.

A jelenlegi tényállás kizárólag a kényszerítés fizikai vagy fenyegetésen alapuló formáira fókuszál, és nem biztosít megfelelő jogi eszközt azokban az esetekben, amikor a sértett ugyan nem járul hozzá a szexuális cselekményhez, de az elkövető nem alkalmaz direkt erőszakot, hanem:

- hatalmi pozíciójával él vissza,
- pszichés nyomást gyakorol,
- intézményi vagy hierarchikus viszonyt használ ki,
- vagy érzelmi, gazdasági, társas függésben lévő sértettet befolyásol.

Az MKE-ügy is rávilágított erre a problémára: az ügyészség eredetileg szexuális kényszerítés miatt emelt vádat, ami annak a jele, hogy a jogalkalmazók gyakran nem tudják a megfelelő tényállást kiválasztani a jelenlegi elhatárolási szabályok miatt. A „kényszerítés” fogalma a módosítás hiányában túlszűk, és nem foglalja magában a modern pszichológiai értelemben vett nyomásgyakorlást vagy befolyásolást.

A módosított 196. § ezért:

1. kiterjeszti a kényszerítés fogalmát a pszichés, érzelmi és hatalmi nyomásra,
2. egyértelműen kimondja, hogy a beleegyezés hiánya itt is alapvető elem,
3. és külön nevesíti azokat a kontextusokat, ahol az elkövető pozíciójából adódóan fokozott visszaélési lehetőség áll fenn (oktatási, gondozási, felügyeleti, függőségi viszonyok).

Ezáltal a módosított tényállás életszerűbb, jobban illeszkedik az európai jogfejlődéshez, és alkalmasabb a „szürke zónás” esetek kezelésére.

4. §

Hatályba léptető rendelkezés.